

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

 Інна АНДРУШКО
« 06 » 09 2024 р.

ПОГОДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри менеджменту та
маркетингу

 Юлія ГОЛОВЧУК
« 03 » 09 2024 року

СИЛАБУС

обов'язкової навчальної дисципліни

«МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЛІДЕРСТВО В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»

Спеціальність	073 Менеджмент
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Менеджмент в охороні здоров'я», 2023
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Менеджменту та маркетингу
Лектор	Доцент, к.е.н. Інна ЛЕПЕТАН
Контактна інформація	<i>mgmt@vntu.edu.ua,</i> <i>вул. Пирогова, 56 (морфологічний корпус), 1 поверх,</i> <i>каб. 61а</i>
Укладач силабусу	Доцент, к.е.н. Інна ЛЕПЕТАН

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова	
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 12	
Курс/семестр	1 курс (1 семестр)	
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	60 годин /2 кредити ЄКТС	
Структура дисципліни	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Лекційні заняття, год	
	4	6
	Практичні заняття, год.	
	18	10
	Самостійна робота	
	38	44
	В цілому: аудиторні заняття – 37%, самостійна поза аудиторна робота – 63%	В цілому: аудиторні заняття – 27%, самостійна поза аудиторна робота – 73%
Кількість змістових модулів	2	
Мова викладання	українська	
Форма навчання	денна, заочна	

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Програма навчальної дисципліни «Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (ECTS), заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Менеджмент в охороні здоров'я», циклу професійної підготовки магістра менеджменту, розрахована на 2 кредити, які здобувачі освіти засвоюють протягом I семестру на 1 році навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння знань дисциплін професійної підготовки.

Отримані у процесі вивчення дисципліни знання та навички допоможуть здобувачам забезпечити конкурентоздатність на ринку праці, майбутню успішну професійну кар'єру, розвиток критичного мислення, формування лідерських компетентностей та ефективність командної роботи.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є формування системи загальних компетентностей щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства керівником та забезпечення функціонування налагодженої роботи в команді для тривалого ділового партнерства в майбутній професійній діяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я» є: розв'язання загальних наукових проблем, пов'язаних із формуванням знань про соціально-психологічну природу лідерства; аналіз шляхів і засобів впливу на механізми становлення лідера; дослідження управлінських відносин і стилю керівництва в організації.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Менеджмент закладу охорони здоров'я», «Самоменеджмент в охороні здоров'я», «Конфліктологія» та підготовці кваліфікаційної роботи.

Результати навчання

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.
- ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.
- ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.
- РПН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.
- ПРН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.
- ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати в команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.
- ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.
- ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво ЗОЗ (підрозділом ЗОЗ).
- ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).
- ПРН 14. Демонструвати навички діагностування кадрових проблем, формування рекомендацій по їх вирішенню та впровадження кадрових управлінських рішень.

Результати навчання для дисципліни:

В результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- теоретичні та практичні аспекти лідерства;
- сутність ефективного лідерства, актуальні проблеми і вимоги до сучасного лідерства в організації;
- соціально-психологічний зміст, умови та засоби оптимізації управління організацією;
- особистісні якості сучасного лідера та шляхи їх розвитку;
- принципи формування професійної команди, орієнтованої на результат.

Вміти:

- застосовувати отримані знання в практичній діяльності;
- здійснювати соціально-психологічний аналіз стану управління організацією;
- виявляти чинники, що мають найбільший вплив на формування та розвиток лідерських якостей;
- на основі вивчення особливостей лідерства розробляти рекомендації щодо оптимізації процесу управління організацією.

3. Зміст та логістика дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Всього годин/ кредитів ECTS	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль 1 Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я	1 семестр 60 год/ 2 кредити	Лекції № 2, 5 Практичні заняття № 1-7	Лекції № 2, 4, 5 Практичні заняття № 1, 2, 4, 5, 7

		Теми самостійного опрацювання № 1-7	Теми самостійного опрацювання № 1-7
--	--	---	---

Дисципліна включає 7 тем, які поділені на 1 змістовний модуль

Модуль 1. Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я

Змістовий модуль 1. Теоретичні та концептуальні засади лідерства та лідерської поведінки як соціального феномену в комунікаційних процесах

Тема 1. Загальні основи менеджменту в охороні здоров'я. Засади менеджменту в Україні. Системний підхід у менеджменті. Керуюча та керована системи в охороні здоров'я. Роль управління в охороні здоров'я України. Визначення та сутність менеджменту в охороні здоров'я. Історія розвитку менеджменту в медичній сфері. Ролі менеджерів в охороні здоров'я. Організаційні структури в системах охорони здоров'я. Функції менеджменту в охороні здоров'я. Етапи розвитку менеджменту в медичній сфері. Елементи систем охорони здоров'я та їх взаємозв'язок з менеджментом. Вплив менеджменту на ефективність систем охорони здоров'я. Законодавчі акти, що регулюють управління в охороні здоров'я. Етичні аспекти менеджменту в медицині. Фінансове планування в охороні здоров'я. Етичні особливості менеджменту в медицині. Якісні показники та акредитація в медичних установах.

Тема 2. Лідерство в системі управління закладом охорони здоров'я. Лідерство, вплив та влада. Основні підходи до визначення лідерства в охороні здоров'я. Взаємовідносини в колективі. Стилi роботи керівника. Управлінські ролі керівника. Сутність лідерства та його значення для медичних закладів. Основні теорії лідерства та їх застосування в охороні здоров'я. Стилi лідерства в управлінні закладом охорони здоров'я. Роль лідера в розвитку організаційної культури медичного закладу. Лідерство та прийняття управлінських рішень у медичних установах. Командне лідерство в охороні здоров'я: створення та розвиток ефективних команд. Емоційний інтелект лідера в управлінні медичним закладом. Роль лідера в управлінні змінами та адаптації до нових викликів. Роль лідера в підвищенні ефективності роботи. Лідерство та етика при прийнятті рішень у складних етичних ситуаціях. Вплив лідерства на якість надання медичних послуг.

Тема 3. Керівництво і лідерство в управлінні змінами. Менеджер і лідер: спільні та відмінні риси. Основні якості лідерів зі змін. Детермінанти ефективності менеджера як лідера зі змін. Поняття змін в організаціях охорони здоров'я та їх важливість. Ролі керівника та лідера в управлінні змінами. Етапи процесу змін в медичних установах. Стратегії управління змінами в охороні здоров'я. Опір змінам: причини та подолання. Лідерство під час криз, управління змінами в умовах невизначеності. Управління змінами в умовах цифрової трансформації медичних закладів. Лідерство та інновації в охороні здоров'я. Роль лідера в управлінні персоналом у періоди змін. Психологічні особливості лідерства під час змін у медичних установах.

Тема 4. Управління конфліктами і стресами. Конфлікт: поняття, структурні елементи, класифікація, види. Особливості конфліктів в організаціях системи охорони здоров'я. Технології врегулювання, управління, розв'язання та профілактики конфліктів. Стрес і стресори як наслідок конфліктності в управлінській діяльності. Поняття конфлікту: види та причини виникнення в медичних закладах. Причини та наслідки стресу на робочому місці для персоналу охорони здоров'я. Методи діагностики та аналізу конфліктів в медичних установах. Стратегії управління конфліктами в охороні здоров'я. Роль лідера у вирішенні конфліктних ситуацій. Техніки медіації та переговорів у конфліктних ситуаціях. Підходи та методи управління стресом на робочому місці. Психологічна підтримка персоналу в умовах стресу та конфліктів. Вплив конфліктів на якість надання медичних послуг. Роль емоційного інтелекту в управлінні конфліктами та стресами. Профілактика професійного вигорання серед медичних працівників. Етика в управлінні конфліктами в медичних організаціях.

Тема 5. Управління персоналом медичної установи. Основні поняття (положення) управління персоналом. Підбір та орієнтація персоналу. Організація управління кадрами. Мотивація та стимулювання праці в управлінні персоналом. Навчання, перепідготовка та атестація персоналу. Розвиток персоналу. Створення ефективної команди. Управління

мобільністю кадрів. Основи управління персоналом у медичних закладах. Сучасні підходи до підбору та рекрутингу медичного персоналу. Адаптація нових співробітників в медичній установі. Оцінка ефективності роботи медичних працівників. Мотивація персоналу в медичних закладах: матеріальні та нематеріальні стимули. Професійний розвиток та навчання персоналу в охороні здоров'я. Управління кар'єрою медичних працівників. Психологічні особливості управління персоналом медичних установ. Прояв та розвиток лідерства у команді медичних працівників. Управління конфліктами всередині медичного колективу. Управління робочим часом та продуктивністю медичного персоналу. Вплив організаційної культури на ефективність роботи персоналу.

Тема 6. Управління якістю роботи в медичному закладі. Визначення цілей виконання. Проведення огляду за якістю виконання. Професійне виконання. Бенчмаркінг. Організаційний успіх. Поліпшення виконання через зміну поведінки. Дотримання дисципліни. Запобігання «вигоранню». Поняття якості медичних послуг та її ключові критерії. Міжнародні стандарти якості в охороні здоров'я. Системи управління якістю в медичних закладах (ISO, Six Sigma, Lean). Методи оцінки якості медичних послуг. Впровадження стандартів акредитації в медичних установах. Управління ризиками в системі якості медичних закладів. Роль керівника в забезпеченні якості медичних послуг. Аудит якості медичних послуг: внутрішній та зовнішній контроль. Зворотний зв'язок від пацієнтів як інструмент підвищення якості. Безперервне вдосконалення процесів у медичному закладі. Лідерство у формуванні культури якості в медичних установах. Етичні особливості управління якістю медичних послуг.

Тема 7. Інформаційне забезпечення управління. Визначення цифровізації та інформаційного забезпечення в охороні здоров'я. Роль інформаційних систем у покращенні управлінських процесів медичних закладів. Основні технології цифровізації медичних установ (електронні медичні картки, телемедицина, мобільні додатки). Роль керівництва у процесі діджиталізації медичних закладів. Виклики та бар'єри впровадження цифрових технологій у системі охорони здоров'я. Зміна організаційної культури в контексті цифровізації. Стратегії навчання та підготовки медичного персоналу до роботи з цифровими технологіями. Вплив цифровізації на якість медичних послуг та задоволеність пацієнтів. Управління змінами в умовах цифрової трансформації. Перспективи та виклики партнерства між медичними установами та ІТ-компаніями. Етика та безпека даних у цифровій охороні здоров'я. Аналіз великих даних (Big Data) для покращення управлінських рішень у медичних закладах. Сучасні тенденції та можливості цифровізації в охороні здоров'я.

Згідно програми основними видами навчальних занять є а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота здобувачів.

Теми лекцій розкривають проблемні питання відповідних розділів менеджменту та лідерства в охороні здоров'я.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми і засвоєння практичних навичок через розв'язання ситуаційних задач і тестів.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовку презентацій, опрацювання наукової літератури. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на практичних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної поза аудиторної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра менеджменту та маркетингу/Здобувачу/Очна форма навчання/ Менеджмент/ 1 курс/Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра менеджменту та маркетингу#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту здобувача s000XXX@vnmu.edu.ua.

4. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, розв'язання ситуаційних задач.
Підсумковий контроль (залік) по завершенню вивчення дисципліни (1 семестр)	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, практичні завдання, демонстрація практичних навичок.

5. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>)

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Залік (підсумковий контроль)	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,99	B	
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	
60-121,99	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувача

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних та практичних знань.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє економічних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного та практичного матеріалу.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який допускає неточності при виконанні дослідження, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, акуратно оформлює результати практичного заняття.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні дослідження, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні досліджень, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання виконання тестових завдань та ситуаційних задач під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89 %). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти

Оцінювання самостійної роботи здобувача здійснюється під час поточного контролю засвоєння тем відповідного змістового модулю на підставі усної відповіді на теоретичне питання, тестування та розв'язання ситуаційних задач з теми для самостійного опанування, оцінювання демонстрації виконання практичної навички згідно практичних цілей певного практичного заняття.

Оцінювання проміжного контролю (залік)

Проміжний контроль зараховують, якщо студент засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття. Для оцінювання проміжного контролю проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за семестр.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Індивідуальна робота не передбачена програмою

6. Політика навчальної дисципліни/курсу

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення

дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації освітнього процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки, поведіння під час сигналу «Повітряна тривога» проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Здобувач освіти, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Перед проведенням кожного практичного заняття викладач ознайомлює здобувачів освіти із місцем розташування укриття, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.).

1. Викладач перериває заняття і повідомляє здобувачів освіти про надходження сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення.

2. негайно припиняється практична робота здобувачів.

3. Викладач ознайомлює здобувачів із маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації.

4. Черговий здобувач виключає світло, закриває вікно та двері.

5. Здобувачі освіти швидко та організовано під керівництвом викладача, проходять в укриття цивільного захисту (цокольний поверх корпусу), де перебувають до скасування сигналу оповіщення.

6. Не допускається скупчення, паніка на виході із аудиторії, кафедри та маршрутом евакуації.

7. Відповідальні особи кафедри після оголошення сигналу оповіщення перевіряють всі приміщення кафедри на відсутність у них учасників освітнього процесу та співробітників і по завершенню перевірки прямують до укриття.

8. Якщо сигнал тривоги пролунав під час перерви, потрібно негайно без паніки просуватися до укриття.

9. В укритті учасники освітнього процесу знаходяться до отримання сигналу «Відбій повітряної тривоги». У приміщенні забороняється курити, шуміти, мати зі собою небезпечні засоби, які можуть спричинити пожежу; не допускається пересування приміщеннями без особливої потреби; необхідно дотримуватися дисципліни та якнайменше рухатися. Також забороняється приносити до укриття легкозаймисті речовини або речовини, що мають сильний запах.

Після відміни сигналу оповіщення викладач інформує здобувачів освіти про продовження заняття в учбових кімнатах кафедри, або самостійне доопрацювання матеріалу з опитуванням на наступному занятті

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Здобувач освіти повинен бути підготовленим до практичного заняття згідно наведених в методичних рекомендаціях питаннях, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані, схеми та таблиці заповнені.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Здобувач освіти, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

Здобувач освіти повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань здобувачі мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни здобувач має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmue.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи> / Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів здобувач отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом не менш ніж два тижні після завершення курсу.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmue.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmue.edu.ua/кафедра-менеджменту-та-маркетингу#>) викладачу, який проводить практичні заняття в групі. Для відпрацювання пропущеного заняття здобувач освіти має відповісти усно з відповідної теми та розв'язати практичні завдання.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmue.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>). До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то здобувач має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmue.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>).

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmue.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час змішаного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmue.edu.ua/> кафедра менеджменту та маркетингу/ Здобувачу або <https://www.vnmue.edu.ua/> кафедра менеджменту та маркетингу/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

7. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни (методичні рекомендації до практичних занять та СРС) оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmue.edu.ua/> кафедра менеджменту та маркетингу/ Здобувачу. Консультації проводять згідно графіку консультацій.

Рекомендована література

Основна

1. Алькема В. Г., Сумець О. М., Кириченко О. С. Менеджмент закладу охорони здоров'я: навчальний посібник. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2023. 244 с.

2. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: навчальний посібник. Херсон: Олді+, 2022. 264 с.

3. Худецький І. Ю., Антонова-Рафі Ю. В, Пономарьов Е. Е. Основи менеджменту, маркетингу та економіки в галузі охорони здоров'я: навчальний посібник до вивчення дисципліни «Основи менеджменту, маркетингу та економіки галузі охорони здоров'я» / КП

ім. Ігоря Сікорського. Київ: 2022. 200 с. URL: <https://ela.kpi.ua/items/564de540-fd83-4995-b1b4-505e456fc246>.

4. Дубас Р., Кучмеев О. Комунікативний менеджмент: навчальний підручник. К.: Університет «Україна». 2022. 152 с.

5. Хоменко О. Ефективні бізнес комунікації.: Електронне навчальне видання для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Маркетинговий менеджмент» (англійською мовою). Київ: Видавничий центр КНЛУ. 2023. 113 с.

Допоміжна

1. Байрамова О. В., Андрончик Ю. М., Йохна М. А. Роль ефективного лідера у сучасному менеджменті: навички та властивості. *Ефективна економіка*. 2024. № 1.

2. Балашов К. В. Підготовка майбутніх лікарів з комунікацій: від зв'язного мовлення до управління та лідерства в галузі. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2022. № 1. С. 55-63

3. Бардась А. В. Лідерство як чинник групової динаміки всередині організації. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2023. № 1. С. 90-103

4. Голобородько Т. В. Етичні аспекти лідерства в управлінській практиці: роль інформаційного забезпечення та менеджменту персоналу в умовах розвитку цифрового суспільства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 14. С. 47-54.

5. Гоменюк М. О. Лідерство: суть, принципи, моделі та значення в управлінській діяльності. *Інтелект XXI*. 2023. № 1. С. 10-15.

6. Гринько Т. В. Роль лідерства та комунікацій у забезпеченні розвитку сучасних підприємницьких структур. *Бізнес Інформ*. 2022. № 5. С. 75-83.

7. Кубарева І. В. Цифрове лідерство як інструмент посилення ринкових позицій підприємства: корпоративний та особистісний. *Стратегія економічного розвитку України*. 2022. Вип. 51. С. 120-138

8. Куліченко А. К. Розвиток лідерства в американській медичній освіті. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2023. № 91. С. 26-31

9. Маковоз О. С. Взаємозв'язок лідерства та управління результативністю персоналу ІТ-компаній. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2023. Т. 28, Вип. 3. С. 45-48.

10. Мельник Н. В. Національні стилі лідерства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 11-12. С. 47-49.

11. Петрашик Ю. М., Трущенко Л.В., Повражек І.В. Особливості формування лідерських якостей фахівців у сфері охорони здоров'я та менеджерів охорони здоров'я. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2024. № 2. С. 82-89.

12. Пономарьов О. С. Лідерство в управлінні проєктами. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2022. № 2. С. 113-122.

13. Сторожев Р. В. Репутаційний механізм як індикатор вимірювання розвитку лідерства у публічно-управлінській діяльності. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2022. № 15. С. 224-239.

14. Сторожев Р. І. Механізми забезпечення розвитку лідерства в західноєвропейських країнах. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2022. № 16. С. 598-609.

15. Судук О.Ю., Щербакова А.С. Особливості забезпечення лідерської ефективності в системі менеджменту організації. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2023. Вип. 2. С. 305-312.

16. Ткаченко Л. І. Суб'єктність як сутність лідерства: до проблеми формування обдарованої особистості. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2022. № 4. С. 22-29

17. Фроленкова Н. А. Комунікативна компетентність лідера в управлінні командою та кадровому менеджменті. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2023. Вип. 2. С. 349-358

18. Швець Д. В. Трансформація лідерства в суспільстві. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи*. 2022. № 1(1). С. 159-171.
19. Шеленкова Н. Л. Гендерні особливості прояву лідерства у молоді. *Вісник Національного університету оборони України*. 2022. Вип. 4. С. 162-168.
20. Шкільняк М. М. Організаційне лідерство як інструмент організації діяльності закладу охорони здоров'я та її вдосконалення. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2022. № 1. С. 64-69.

Інформаційні ресурси

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
4. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
5. Prometheus – найбільша платформа онлайн-курсів в Україні. URL: <https://prometheus.org.ua/>
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Студія онлайн-освіти Educational Era. URL: <https://ed-era.com>
8. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua>
9. Освітня онлайн-платформа. URL: <https://sendpulse.ua>
10. Платформа онлайн-освіти. URL: <https://impactorium.org>
- Освітній хаб – EduHub.in.ua. URL: <https://eduhub.in.ua>

8. Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра менеджменту та маркетингу/ Здобувачу).

9. Питання до підсумкового контролю дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра менеджменту та маркетингу/ Здобувачу).

Силабус з дисципліни «Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я» обговорено та затверджено на засіданні кафедри менеджменту та маркетингу.

Протокол № 1 від «03» вересня 2024 року.

Відповідальний за курс

доцент ЗВО Інна ЛЕПЕТАН

В.о. завідувача
кафедри менеджменту та маркетингу

к.е.н. Юлія ГОЛОВЧУК